

מסורת הש"ס

(א) [לעיל ק. וש"נ]
(ב) [סוכה לו: וש"נ]
(ג) [פ"י הדד של בזהמה
[ערוך], (ד) פסחים עד:
כריתות כ"ה, (ה) [גדה דל:
[ערוך] מו:]] (ו) [השנה
תוס' ע"ז תמאל לעיל לו:
ד"ה אמר רבא וכן בתוס'
פסחים ל. ד"ה אמר,
(ח) [וע"ע תוס' ב"מ דל.
ד"ה מכלל תוס' גדה ג.
ד"ה שאל],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מכלל וכו'
מתירין אותו בשניער
בסוף ומשום: (ב) ד"ה
וממאי וכו' אלא שבסוף
חזרה ופלט:

מוסף רש"י

והו' לא מידי. אין לדון
אחר דבר זה (סוכה לו):
אין להשיב על כך (יבמות
לט. וקדושין כא): מו ליכא
לנאשוי מידי (ערובין קג):
אין להקשות על דבר זה
(ע"ז כג. סד). ליכא לשנוי
מידי (סנהדרין סב). אין
להקשות בדבר זה (שם סד).

רבינו גרשום

מכלל דר' יהודה סבר אפי' כלומר
דמוכא ר' נתןאי דבב' ר'
יהודה בחר מכלל דר'
יהודה תמכיר טפי ואפי'
ידוע נ' מכלל דרבנן סבר'
(אפי' כפי' כפי' סוף דפלט
ואפי' כפי' סוף דאורי'
כפי' סוף דבב' דבליע ואפילו
כפי' סוף דאורי' כפי' סוף
בבליה מורחין קין דילבסוף
נאטח טמניא אדמורא סקרי'
ספסח לטוחט טוחט
ורבי יהודה לטעמי' מין
במיני לא טעמי' כלל
לפי' חתכי בעליה עשית
נכלה ואוסת' כל החיתות
כען אל צירך צולת
סוף אל באותה חיתיה וזאת
אוסת' חיתיה אחרות
ורבנן לעמיניה דאמרי'
רבנן במיני בטל שתי'
אל יאז אסור עד שית'
כען בחיתיה בטל' : אחי'
מאז יא אמת בשלמא
רבנן דאמרי' במין וסוף
סוף יהודה סבירא לן
ובאפשי' לטוחטו מילוי

וּפִרְכֵינָם מַלְלָה דְּר' יְהוּדָה סָבֵר כִּי נִיעֵר כּו'. נָמִי חֲסִירֵי דַמְדֻקָאֶמֶר
וְרוֹחָה אֵין דְּבִרֵי ר' יְהוּדָה שֶׁזָּלָן נִיעֵר בְּתַחֲלָה אֲבָל אֵינִי רוֹחָה אֵת מָה
אֲפֻשְׁטֵיהוּ אֲסֹךְ אֶף שְׂנִיעֵר מַלְלָה לְדִילוּ אֶף שְׂנִיעֵר אֲסֹךְ מַדְלָה קַטְנִי
אֲמַר רַבִּי לֹא אֲמַר ר' יְהוּדָה אֲלָא שֶׁזָּלָן נִיעֵר: הֵיא לֹא צִנְעָה. חֲתִיכָה

ראשונה יותר מן האחרונה וצטיפה
 והואת אין שיעור לאסור את כולן: **שמה**
אלא ניער סתלה יפה. וצליה ואח"כ
 פלטתה כשניער בסוף. וזהה גזירה לא
 סביר לה רבי כותיה אבל דבאפשר
 ללסוחטו אסור ובמין במינו לא בטיל
 סביר לה כותיה: **אמר מר ודברי**
המתירין את הכל נראין לדרי
כשניער אבל בשלא ניער לא נראה לו
מכלל דהס מתירין אף בשלא ניער:
ומאי ניער. דקאמר רבי: **אלימא**
ניער בסוף ולא בסתלה. דאע"ג
 דקדקלה את הטעם קאמר רבי דרואה
 הוא את דברי המתירין והייל וניער
 בסוף וחור ונסחט דקסר אפסר
 לסוחטו מותר האמרת נראין דברי ר'
 יהודה זה: **ניער סתלה ועד סוף**.
 נראה את דברי המתירין צו דכיון דפשט
 ממתלה הטעם כבולה קדרה ואין זה
 כנדי לאסור את כולה מותר ולא נראה
 דדברי ר' יהודה החושש שמה לא ניער
 יפה: **יהי: מכלל דרבנן סברי כו'.**
 ומדקאמר רואה אני את דבריהם
 כשניער בתחלה ואין אני רואה את
 דדבריהם מה שהחירו בשלא ניער
 ממתלה והן מתירין אותו (ה) צניער
 שסבוף ומשום סתיפה מכלל דקסברי
 לאפשר לסוחטו מותר: **ומאי דבאפשר**
לסוחטו פליגי. והאי עד שמתן דקאמרי
 רבנן אטיפה קאי וטרי אף הסתיפה
 ידילמא חסיכה קמיתא ודאי קמיתא
 ואספיא דמילתיה דרבי יהודה דאסר

[illegible]

נִרְאִין דברי ר' יהודה ואין נראין מבעיא ליה. תימא לימא דכ"ע
מין בנינו לא בטיל וה"ק נראין דברי ר' יהודה לחכמים
בשלא יעיר בתחלה אלא בסוף שחכמים לא נחלקו עליו אלא
כשניער מתחלה ועד סוף דכי ה"ל וזנא משיי לעיל פסק קמא (דף
יב.) בבי אבדי לו גדיו נכרנולו

וּצְפָרָק הַמּוֹכֵר אֶת הַסְּפִינָה (ב"ב 74 עט.) גִּזֵּי צוֹר וְשׂוֹכֵן וּצְבָמָה דּוֹמֵמִין וְיֵשׁ לְיֹמֵר דֵּלָא קְאָמֵר דֵּלָא הֵיכָא דֵּלָא אֲפָשֵׁר לֵיהּ לְיִמְמַר צְבִינִין אַחֲרֵי: (ה"ב 75 עט.) קוֹרְעוּ וּמַצִּיֵּא אֶת דְּמֵי דָא קִרְעוּ אֵינִי עוֹבֵר עָלָיו. פִּירֵשׁ

בְּתַחֲלָה וְכֵסֶה בְּסוֹף
מֵמֶרֶת נִרְאִין דְּבָרֵי ר'
מֵתַחֲלָה וְעַד סוֹף
מִכְלָל דְּרַבְנָן סָבְרִי
מֵתַחֲלָה כֵסֶה בְּסוֹף וְלֹא
לְמָא קִסְבְּרִי אֲפֻשֵׁר
אֲחָא מְדִיפְתִי לְרַבִּינָא
פְּלִגִי דְלִמָּא אֲפֻשֵׁר
דְּרַחֲבָא בְּמִין בְּמִינו
לְטַעְמִיהָ^(ד) דְאָמַר מִין
לְטַעְמֵיהוּ דְאִמְרֵי מִין
אִי אִמְרַת בִּשְׁלָמָא
כְּרַבִּי יְהוּדָה סְבִירָא
לִיגִי הֵייוֹ דְקָאֻמְרֵי רַבִּי
בְּהָא וּדְבָרֵי חֲכָמִים
אֲפֻשֵׁר לְסוֹחָטוֹ דְּבָרֵי
בְּמִינו קְמִיפְלִגִי הָאִי
נִרְאִין מִבְּעֵי לִיהִי וְתוֹ
חֵל קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת
ר. עֲלִיו^(ה) דֶּה־הֶלֶב קוֹרְעוֹ
אֵינּוּ עוֹבֵר עָלָיו: גַּמ'

אינו

ה אין חתיכה זו אוקסרת את השאר עד שיהא בחתיכה כדי לתת
לדברי רבי יהודה לאסור אף בשאר החתיכות בשלא ייער בחתיכה
אחת דברי המתיירר כשניער בחתיכה כדפרישית ללא נעשת אסור
אלא שיהא יער בחתיכה אלא כסוף דנעשש אסור ממחלה ואוקסרת כסוף
א במעט כמנינו. כולם מודים ללא בטיל ובחתיכה קמייתא שרזו כדון

דשייך למימר נראין דברי חכמים המתירין בשניער בתחלה דלא
ו רבנן בין שניער בתחלה ובין שלא שניער בתחלה ואשאר הא
מאי רבי למיתני נראין דברי חכמים בשניער והא רבנן נמי אסרי
נמא דהיתרא בשניער מכלל דשרי אף בקמייתא משום דלא נזלה
המתירין באחרות ואוסרין מיהא בראשונה ואם בא רבי להשמיענו
בעי ליה למיתני דרבי ר' יהודה שאסר בכולן בשלל ינער
היה בכל שאר דמין במינו לא בטיל ואין נראה דבריו כשניער
בשניין להכי ואף הראשונה מותרת ומתקאמר נראין דברי חכמים
שר לסוחטו מותר ולא נעשית החמיכה נזלה: וסו לא מידי. אין
לסוחטו אסור ורב ורבי יוחנן ורבי חנינא נמי כוותיה סברי [א.
קוס רב ליתא] וכן לגבי רבי יוחנן ליתא] ועבדינן "כרבי יהודה בין
לאתה חמיכה ובין בחלב הדבוק בחמיכה בשר ויש צו ליתן טעם
מה נעשית נזלה ואין מועילין שאר החמיכות לנטלה דכולן נאסרות
יול דהא קס ליה רבי בשיטתיה ורב ושמואל נמי בשיטתיה קיימי
הו תניא כותייהו במסכת עבודה זרה (סז) ואע"ג דליפלוג עלייהו
אין הו דקמו כרב ושמואל דליתמר חלל לבו ממרא כו' במסכת
מין במינו במשאו דלמר רבא לבלתא חמך דחמרי דין במינו בין
איסורין שבמורה במינו במשאו ובשלל במינו גזר רב בחמך אטו מינו
ה"כ ר' יהודה בין באפשר לסוחטו אסור וכולה נעשית נזלה בין במין
נזלה את הטעם הרוטב מבטלה ומשליכה וכולן מותרות דבהא אפי'
מינו רבא עליו ומבטלו. ואית ספרים דמתניא בהו איפכא אמר רבי
ודו בקמייתא דלסיירא דיין דמוקי פלוגמיהו נמי בשלל ניער כלל א"כ
אלא באחרונות ולא איירי באפשר לסוחטו מידי הילכך לא גרסינן לה:
מקרי. ובגמרא [ע"ב] מפרש אי איכא מיהא איסורא דרבנן אז לא:
' כריתות (דף כג.) מוקים לה בלל עוף שאין דמיו כזית אבל בזהבמה
אז ואינו בזלע והכי נמי אמרין בפסחים (דף עד:) שאני לב דשעי: 'ג'א

עין משפט
נר מצוה

א מ"י פ"ט מהלכות מאכלות אסורות הל' יב סמג לחזון קמא טוש"ע י"ד ס' ז סעיף א:
ב מ"י פ"ו מהל' מ"א הלכה ו ועי' בהשגות ובמ"מ סמג לחזון קלן טוש"ע י"ד ס' עב ס"א:
ג מ"י שם הל' ו ז:

רבינו גרשום (המשך)

[illegible]

(א) ז"ל אפי' ייער בסוף ולא בתחלה או כיסה בסוף ולא כיסה בתחלה אף דכבר בלע מתחלה מותר כיון דלבסוף וכו'. (ב) נראה דז"ל ולא מיירי אלא בזמן במינו ולא באפשר לסחוט.